

Bryologická exkurze do přírodní památky Bludný u Chvalčova v Hostýnských vrších

Bryological field trip to the Bludný Nature Monument near Chvalčov in the Hostýnské vrchy Mts

ZBYNĚK HRADÍLEK¹ & JANA TKÁČIKOVÁ²

1) Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky, Šlechtitelů 27, CZ-783 71 Olomouc; e-mail: zbynek.hradilek@upol.cz

2) Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek; e-mail: janatkacikova@seznam.cz

Abstract: A bryological field trip to Bludný Nature Monument near the village of Chvalčov in Hostýnské vrchy Mts (Moravia, Czech Republic) took place on 13 April 2019. In total, 67 species of bryophytes (13 liverworts and 54 mosses) were recorded. No rare and threatened species were found. The most interesting recorded species belong to the category Least Concern – Attention list: *Hygroamblystegium tenax*, *Isothecium myosuroides* and *Pedinophyllum interruptum*.

Keywords: bryophytes, Czech Republic, liverworts, Moravia, mosses

Taxonomické pojetí a nomenklatura: Kučera et al. (2012)

První exkurze Moravskoslezské pobočky ČBS roku 2019 měla původně směřovat do skalnatých svahů přírodní památky Bludný a přírodní rezervace Smrdutá, ale 13. dubna panovaly na lokalitě téměř zimní podmínky s nesouvislou sněhovou pokrývkou a teplotami jen těsně nad bodem mrazu. Proto byla exkurze zkrácena a skončila asi po třech hodinách. Za tu dobu jsme prozkoumali čtyři mikrolokality pouze ve spodní části přírodní památky Bludný. Byly to dvě skalky, malý úsek vodopádů Bystřičky a lesní porost směrem k odstavné ploše pro auta.

Přírodní památka Bludný byla zřízena teprve v roce 2015 a předmětem ochrany jsou geomorfologické tvary (skalní útvary, krátká pseudokrasová jeskyně), květnaté bučiny a suťový les a také výskyt vzácných živočichů strakapouda bělohřbetého, lejska malého, střevlíka hrbolatého a čolka karpatského. Přírodní památka se rozkládá na prudkých severozápadních až severovýchodních svazích vrchu Bludný (637 m n. m.). Území je značně členité jak geomorfologicky (skalky, kameny, koryto říčky; obr. 1), tak geologickým podkladem (flyš je zde místy obohacen o báze). Celkově tedy území představuje pestrou nabídku mikrostanovišť pro celou řadu mechorostů. Přesto bryologický průzkum v území dosud nebyl proveden. V sousední přírodní rezervaci Smrdutá zkoumali mechorosty Zemánková & Pospíšil (1977).

Celkem jsme v přírodní památce Bludný zaznamenali 67 taxonů mechorostů, z toho 13 játrovek a 54 mechů. Vzácnější druhy nebyly nalezeny, ale za zmínku stojí výskyt játrovky *Pedinophyllum interruptum* (LC-att) a mechů *Hygroamblystegium tenax* (LC-att) a *Isothecium myosuroides* (LC-att).

Obr. 1. Koryto říčky Bystřička. – Obr. 2. Mechorosty bohatě porostlé skalní výchozy a balvany v korytě říčky Bystřička. – Foto J. Tkáčiková

Nejvíce druhů mechorostů bylo nalezeno na skalách a kamenech (obr. 2), jen několik druhů rostlo na lesní půdě a na kůře několika letitých stromů poblíž studovaných skal. Tento poměr substrátů byl ale poplatný podmínkám, které na stanovišti panovaly. Prostě, sbírali jsme mechorosty hlavně tam, kde nebyl sníh. Přírodní památka Bludný by si jistě zasloužila provedení bryologického inventarizačního průzkumu.

Použité zdroje

- Kučera J., Váňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – *Preslia* 84: 813–850.
 Zemánková J. & Pospíšil V. (1977): Mechorosty přírodní rezervace Smrdutá v Hostýnských horách. – *Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci* 185: 3–6.

Příloha č. 1 – Seznam nalezených taxonů

(sestavili Z. Hradílek a J. Tkáčiková)

Nálezy označené (ZH) jsou dokladovány v soukromém herbáři Z. Hradílka a nálezy označené (JT) jsou dokladovány v soukromém herbáři J. Tkáčikové.

Seznam lokalit

81. Hostýnské vrchy, 6672b, Chvalčov (distr. Kroměříž): PP Bludný, pískovcová skála a její okolí u mostku přes Bystřičku, 49°22'15,7"N, 17°45'05,4"E, asi 545 m n. m.

2. 81. Hostýnské vrchy, 6672b, Chvalčov (distr. Kroměříž): PP Bludný, převážně slepencová skála pod bývalou loveckou chatou zv. Liškárna a její okolí, 49°22'15,2"N, 17°45'06,9"E, asi 545 m n. m.
3. 81. Hostýnské vrchy, 6672b, Chvalčov (distr. Kroměříž): PP Bludný, pískovcové kameny vodopádů Bystřičky v jejich horní části, 49°22'16,1"N, 17°45'03,7"E, asi 540–535 m n. m.
4. 81. Hostýnské vrchy, 6672b, Chvalčov (distr. Kroměříž): PP Bludný, lesní porosty na pravém břehu říčky Bystřičky od toku po plochu na parkování, 49°22'16"N, 17°45'05"E, asi 540–545 m n. m.

játrovky

Blepharostoma trichophyllum: 1;

Cephaloziella divaricata: 1 (ZH); *Chiloscyphus polyanthos* s. l.: 3 (ZH), *Conocephalum salebrosum*: 2 (JT), 3 (JT, ZH);

Lejeunea cavifolia: 2 (JT, ZH); *Lepidozia reptans*: 1;

Metzgeria conjugata: 2 (JT); *M. furcata*: 1 (ZH);

Pedinophyllum interruptum (LC-att): 2 (JT, ZH), 3 (JT); *Plagiochila porelloides*: 1, 3 (JT); *Porella platyphylla*: 1;

Radula complanata: 1;

Scapania nemorea: 1 (JT).

mechy

Alleniella besseri: 2 (JT); *A. complanata*: 2 (JT, ZH), 3 (JT), 4 (JT); *Amblystegium serpens*: 1 (ZH), 2 (ZH); *Anomodon attenuatus*: 2 (JT), 4 (JT); *A. longifolius*: 2 (JT, ZH); *Atrichum undulatum*: 1, 3;

Brachytheciastrum velutinum: 1; *Brachythecium rivulare*: 3; *B. rutabulum*: 1 (JT), 3; *Bryum moravicum*: 1, 2 (JT); *Ctenidium molluscum*: 1, 2 (JT, ZH), 3 (JT, ZH);

Dichodontium pellucidum: 3; *Dicranella heteromalla*: 1 (JT, ZH); *Dicranum montanum*: 1 (JT); *D. scoparium*: 1 (JT), 3;

Exsertotheca crispa: 2 (JT);

Fissidens dubius var. *dubius*: 2 (JT, ZH); *F. pusillus*: 3 (ZH);

Grimmia hartmannii: 1 (JT), 3; *Gymnostomum aeruginosum*: 2 (JT, ZH);

Hedwigia ciliata: 1 (JT), 3; *Herzogiella seligeri*: 1 (ZH); *Heterocladium heteropterum*: 1 (JT, ZH);

Homalia trichomanoides: 2 (JT, ZH), 4 (JT); *Hygroamblystegium tenax* (LC-att): 3 (ZH);

H. varium: 3 (ZH); *Hypnum andoi*: 1 (ZH); *H. cupressiforme* var. *cupressiforme*: 1 (JT), 2, 3;

H. jutlandicum: 1 (ZH);

Isothecium alopecuroides: 1, 3, 4 (JT); *I. myosuroides* (LC-att): 1 (JT, ZH);

Mnium hornum: 1 (JT); *M. stellare*: 1, 2 (JT), 3;

Orthothecium intricatum: 2 (ZH); *Orthotrichum stramineum*: 1 (ZH);

Paraleucobryum longifolium: 1 (JT, ZH), 3; *Plagiomnium cuspidatum*: 3; *Plagiothecium cavifolium*: 1 (JT), 3; *P. denticulatum* var. *denticulatum*: 1 (JT, ZH); *P. succulentum*: 1 (ZH); *Polytrichum formosum*: 1, 3 (ZH);

Pseudoleskeella nervosa: 1; *Pseudotaxiphyllum elegans*: 1 (JT, ZH);

Pterigynandrum filiforme: 1; *Pylaisia polyantha*: 1 (ZH);

Rhizomnium punctatum: 1, 3; *Rhynchostegium riparioides*: 3;

Schistidium sp.: 3; *Sciuro-hypnum populeum*: 2 (ZH);

Taxiphyllum wisgrilii: 1 (JT), 3 (JT); *Tetraphis pellucida*: 1 (JT); *Thamnobryum alopecurum*: 2 (JT, ZH), 3; *Tortella tortuosa*: 3 (JT); *Tortula muralis* var. *muralis*: 3.